

RIIGIKOHTU PRAKTIKA ÜLEVAADE VEEBRUAR 2026

KRIMINAALKOLLEGIUMI LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
05.02.2026	4-25-3684/11	Lubatud sõidukiiruse mõjuala Riigikohtu kriminaalkolleegium selgitas asjas nr 4-25-3684, et kilomeetritähis näitab kagust tee alguseni ning seetõttu asub maantee 90. kilomeeter 89. ja 90. kilomeetritähise vahel. Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit .
13.02.2026	1-21-4494/167	Eeskätt usalduse kuritarvitamisest, riigisaladuse avalikustamise tahtlusest, konfiskeerimise asendamise eeldustest ning süüteomenetluse tekitatud kahju hüvitamisest Riigikohtu kriminaalkolleegium selgitas asjas nr 1-21-4494 tehtud otsuses, et aktsionär ei saa olla kannatanu äriühingu vastu toime pandud kuriteos. Samuti käsitleti äriühingu vara omastamise, kelmuse toimepanemise, riigisaladuse avalikustamise tahtluse ning haldusorganile valetamise nüansse. Kolleegium analüüsis ka konfiskeerimise asendamise eeldusi olukorras, kus vahetult süüteo toimepanemise tulemusena sai kriminaaltulu toimepanija ainuomandis olev äriühing. Viimaks selgitati veel mitmeid süüteomenetluses tekitatud kahju hüvitamise aspekte. Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit .
17.02.2026	4-25-2712/24	Juhtimisõiguse äravõtmine põhikaristusena Väärteoasjas nr 4-25-2712 selgitati, missugused on juhtimisõiguse äravõtmise kui põhikaristuse kohaldamise eeldused. Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit .
20.02.2026	4-25-700/76	Välismaalane VMS § 305 lg 1 subjektina Väärteoasjas nr 4-25-700 selgitati, et välismaalaste seaduse § 305 lg 1 subjekt on mh välismaalane, kes esitab valeandmeid ja/või võltsitud dokumente enda huvides. See süüteo koosseis on erinorm KarS §-de 280 ja 345 suhtes. Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit .

23.02.2026	1-24-5284/43	Lahendi põhistamiskohustus Riigikohtu kriminaalkolleegium kordas kriminaalasjas nr 1-24-5284 kohtupraktikas väljakujunenud nõudeid lahendi põhistamisele. Samuti selgitas kolleegium, mida tähendab ebatüüpiline kausaalhel ning märkis, et ebatüüpilisest põhjuslikkuse ahela kulgemisest ei saa rääkida olukorras, kus isik läheb laetud tulirelvaga konfliktsituatsiooni ja sooritab tüli käigus lasu, mille tagajärjel saabub surm. Viimaks käsitles kohus ideaal- ja reaalkogumi küsimust, tuues välja, et olukorras, kus relva ebaseaduslik käitlemine ja tapmine ei ole kantud ühisest tahtlusest ega ole ajalis-ruumilise läheduse tõttu sellisel määral seotud, et <i>kogu</i> käitumine on kolmandale isikule objektiivselt vaadeldav ühtse, kokkukuuluva teona, on tegemist kahe eraldi teoga, mis moodustavad reaalkogumi, ja seda sõltumata sellest, kas see hilisem tegu pannakse toime tahtlikult või ettevaatamatusest. Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.

TSIVIILKOLLEEGIUMI LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
04.02.2026	2-24-8398/14	Äriühingu registrisse ennistamine ja varem arvestamata jäetud vara jaotamise eripärad olukorras, kus äriühing on registrist kustutatud pärast pankrotiavalduse menetluse raugemist Tsiviilkolleegium jättis tsiviilasjas nr 2-24-8398 esitatud määruskaebuse läbi vaatamata, kuid selgitas ühtse kohtupraktika kujundamiseks äriühingu registrisse ennistamise ja varem arvestamata jäetud vara jaotamise eripärasid olukorras, kus äriühing on registrist kustutatud pärast pankrotiavalduse menetluse raugemist. Kolleegium märkis, et pankrotiseadus (PankrS) ei reguleeri olukorda, kus pärast pankroti raugemist ja võlgniku äriregistrist kustutamist ilmneb, et võlgnikule kuulub siiski veel mingi vara, mida (või mille õiget väärtust) raugemise otsustamisel arvesse ei võetud. Kolleegiumi arvates tuleb sellises olukorras juhinduda analoogia alusel PankrS §-st 166, mis reguleerib pankrotivara järeljagamist olukorras, kus pärast pankrotimenetluse lõppemist ja halduri vabastamist selgub, et võlgnikule kuulub veel mingi vara, millega ei ole pankrotimenetluses arvestatud. PankrS § 166 lg 1 näeb ette, et kui pärast pankrotimenetluse lõppemist ja halduri vabastamist laekub pankrotivarasse raha, vabanevad jagamisel hoiustatud rahasummad või selgub, et pankrotivara hulka kuulub esemeid, mida ei ole pankrotimenetluses läbiviimisel arvestatud, teeb kohus määruse järeljagamise läbiviimiseks. Ei ole mõistlikku põhjust, miks samamoodi ei peaks toimima siis, kui võlgnikust äriühing on pärast pankrotiavalduse menetluse raugemist äriregistrist kustutatud. Kuna pankroti raugemise tagajärjel registrist kustutatud võlgnikul olid eelduslikult võlausaldajad, siis on oluline, et vara müük ja tulemi jaotamine toimuks pankrotimenetluse jätkumise korral kohtu ja pankrotihalduri kontrolli all. Kui kohus leiab, et esineb järeljagamise olukord, siis peab ta nimetama võlgnikule ka ajutise halduri, kes võib olla nii endine kui ka uus ajutine haldur (vt ka PankrS § 166 lg 2). Ajutisel halduril on PankrS § 22 lg 2 p 3 kohaselt mh kohustus tagada, et võlgniku vara säiliks. Sõltuvalt asjaoludest ja vara väärtusest saab kohus seejärel anda uue hinnangu ka kõnealuse osahingu maksejõulisusele. Kui registrisse ennistatud äriühingul on vara kohustustest rohkem, tuleb pankrotiavalduse menetlus lõpetada ja jätkata tavapärase täiendava likvideerimise menetluses. Kui äriühingul on piisavalt vara pankrotimenetluse kulude katteks, tuleb jätkata pankrotiavalduse menetlemist tavapärasel viisil, sh pankrot välja kuulutada, nimetada pankrotihaldur ja teha muud seaduses ette nähtud toimingud.

		Lisaks näevad PankrS § 166 lg 6 ja § 156 lg 2 ette, et kui järeljagamise avalduse aluseks olnud vara väärtus on järeljagamise kulusid arvestades ebaproportsionaalselt väike, võib kohus loobuda järeljagamise läbiviimisest ja jätta pankrotivara hulka kuulunud eseme isikule, kellele kuuluks õigus saada see vara, kui võlgnikust äriühing lõpetatakse pankrotimenetluseta. Sama põhimõtet saab kohaldada ka olukorras, kus võlgnikust äriühingul on vaatamata tema registrist kustutamisele pärast raugemist alles väärtusetu vara. Olukorras, kus äriühing kustutatakse registrist pärast pankrotimenetluse raugemist, kohaldub erinormina TsÜS § 45 lg 1¹ teine lause, mis näeb ette, et kui juriidiline isik on loetud lõpetatuks pankrotiavalduse menetluse või pankrotimenetluse raugemise tõttu, siis ei too pooleliolev tsiviilkohtumenetlus kaasa kustutamiskiirangut. Nimelt on pankrotiavalduse menetluse raugemise korral võlausaldajate õigused kaitsstud sellega, et juriidilise isiku lõpetamise otsustamine on kohtu kontrolli all ja võlausaldajatele antakse võimalus tagada kohtumenetluse jätkamine, tasudes pankrotimenetluse kuludeks kohtu määratud deposiit. Kuna seadus ei keela pankroti raugemise järel äriühingut registrist kustutada, siis ei saa kohtumenetluse olemasolu olla hiljem ka põhjuseks, miks tuleks äriühing registrisse ennistada. Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.
11.02.2026	2-24-1408/38	Võlatunnistusele tuginemine hagi alusena Riigikohus selgitas, et kui hageja on esitanud hagi, milles tugines hagi alusena tema ja kostja vahel sõlmitud konstitutiivsele võlatunnistusele ja see hagi jääb rahuldamata, siis saab hageja esitada hiljem uue hagi, milles tugineb pooltevahelisele võlasuhte, mille tõttu võlatunnistus sõlmiti. Sellisel juhul ei ole hagi alus sama ka juhul, kui kostja tõi esimeses menetluses esile asjaolud, millele hageja uues menetluses tugineb, sest kostja väited ei täienda hagi alust. Samuti täpsustas Riigikohus, millised asjaolud peab hageja esile tooma selleks, et tõendada konstitutiivse võlatunnistuse sõlmimist. Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.
18.02.2026	2-24-18562/8	Isikliku kasutusõiguse üleandmine Riigikohus selgitas, et kuna isikliku kasutusõiguse üleantavus tuleneb otsesõnu seadusest, ei ole poolte kokkuleppel isikliku kasutusõiguse üleantavuse kohta täiendavat õiguslikku tähendust ega ole seda vaja kanda ka kinnistusraamatusse. Seadusandja on ette näinud, et isikliku kasutusõiguse saab üle anda üksnes koormatud kinnisasja omanike nõusolekul (v.a AÕS § 226 lg 2 olukord) ning kinnistusraamatu kande muutmiseks peavad nõusoleku andma kõigi koormatud kinnisasjade kõik omanikud TsÜS § 111 lg-s 2 ja AÕS §-s 64¹ sätestatud vorminõuet järgides, seega ei ole lepingupooltel võimalik kinnistusraamatu kande vahendusel AÕS § 226 lg-s 1 sätestatud tingimusi kokkuleppeliselt eriõigusjärglastele siduvaks muuta. Alternatiivselt on edasise elukorralduse lihtsustamiseks korteriomaniikel võimalik sõlmida erikasutusõiguse kokkulepe (vt KrtS § 13 lg 1), mille esemeks võib mh olla ka parkimiskoht. Erinevalt isikliku kasutusõiguse üleandmisest saab korteriomaniik talle kuuluva erikasutusõiguse üle anda vastavalt kas kolmandale isikule või teisele korteriomaniikule ilma ülejäänud korteriomaniike nõusolekuteta. Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.
18.02.2026	2-25-614/23	Abstraktsioonipõhimõtte tagatava hagi õigusliku perspektiivikuse hindamisel Riigikohus selgitas, et tehingu tühisuse tõttu asja või õiguse tagasisaamisele suunatud hagi tagamisel tuleb hagi õigusliku perspektiivikuse hindamisel muu hulgas arvestada abstraktsiooniprintsiibiga. Kui tühine on üksnes kohustustehing, on õiguslikult võimalik ainult võlaõiguslik nõue asja või õiguse tagasisaamiseks alusetu rikastumise sätete alusel. Asja omandi üleandmise või õiguse üleandmise kohta sõlmitud käsutustehing on seejuures õiguslikult neutraalne ega saa üldjuhul olla näilik ega vastuolus heade kommetega.

		Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit .
25.02.2026	2-24-401/36	Lepingust tulenevate perioodiliste tasunõuete aegumine Riigikohtu tsiviilkolleegium selgitas, et lepingu tahtlikust rikkumisest tuleneva kümneaastase aegumistähtaja kohaldamist ei välista ainuüksi see, et teisel lepingupoolel oli kontrollikohustus ning võimalus avastada kohustuste rikkumine juba varem. Kolleegium leidis, et tahtlikult õige arvesti näidu teatamise kohustuse rikkumine on käsitatav ühtlasi selle näidu alusel tekkiva rahalise kohustuse täitmise tahtliku rikkumisena. Kolleegium kordas üle, et perioodiliste maksete korral ei saa eeldada võlgniku tahet tunnustada võlausaldaja nõuet suuremas ulatuses, kui ta on maksnud. Võlgnetava nõude tervikuna tunnustamiseks ei saa lugeda ka olukorda, milles võlgnik teeb korduvaid makseid enda edastatud valede näitude alusel ja nendest näitudest tulenevas suuruses. Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.

HALDUSKOLLEGIUMI LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
04.02.2026	3-25-144/21	Kinnipeetavate raviga seotud vaidluste lahendamiseks pädev kohus Vanglate tervishoiureformi järgselt tekib kinnipeetavale tervishoiuteenuse osutamisel õigussuhe kinnipeetava ja tervishoiuteenuse osutaja (haigla) vahel. Tervishoiuteenuse osutamine kinnipeetavale on avalik ülesanne, mille eest vastutab lõppkokkuvõttes riik. Kui tervishoiuteenuse osutamisel tekitatakse kinnipeetavale kahju, on kinnipeetaval võimalik esitada kahju hüvitamise nõue haigla, haigla kindlustusandja või vangla vastu. Kinnipeetavate ravi vaidluste lahendamine on HKMS § 4 lg 1 kohaselt halduskohtu pädevuses. Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.
06.02.2026	3-23-1566/31	Apellatsioonkaebusest loobumise järel poolte menetluskulude kandmine Riigikohtu halduskolleegium selgitas määruses nr 3-23-1566, et olukorras, kus üks apellant on loobunud oma appellatsioonkaebusest, kuid teine on juba esitanud sellele oma vastuse ja vastuapellatsioonkaebuse, siis appellatsioonkaebusest loobumise korral kannab apellant appellatsioonkaebusega seotud menetluskulud. Apellatsioonimenetluses esitatud vastuapellatsioonkaebuse seotud menetluskulud jäävad vastuapellatsioonkaebuse esitaja kanda. Vastuse koostamine on põhjendatud menetluskulu. Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.
06.02.2026	3-23-2124/23	Omanik ei pea kasutusteatise jaoks dokumentide koostamiseks olema pädeva isiku kvalifikatsiooniga Riigikohtu halduskolleegium lahendas asjas nr 3-23-2124 küsimust, kes on teostusjoonise koostamiseks pädev isik. Ringkonnakohus leidis, et vald jättis kaebaja esitatud kasutusteatise õigustatult läbi vaatamata, kuna sellele lisatud teostusjoonise oli koostanud omanikust kaebaja ise, mitte selleks vastavat kvalifikatsiooni omav isik ehk geodeet. Kolleegium selgitas, et ringkonnakohus eksis materiaalsooiguse kohaldamisega, sest kui omanik teostab ehitusseadustikuga reguleeritud töid ise, kohaldub EHS § 19 lg 2 ning omanik ei pea olema pädev (kvalifikatsiooniga) isik EHS § 23 lg 2 tähenduses. Seega kohustas kolleegium vastustajat kasutusteatist uuesti läbi vaatama. Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.

09.02.2026	3-25-3217/8	Kahtlustatavana kinnipeetu kinnipidamistingimuste vaidlustamine Riigikohus lahendas küsimust, kas kahtlustatavana kinnipeetu kinnipidamistingimused alluvad halduskohtu kontrollile. Alama astme kohtud olid kaebuse pädevuse puudumise tõttu tagastanud. Riigikohus leidis, et arestimaja kinnipidamistingimused on kinnipidamise täideviimise, mitte kriminaalmenetluses tehtavate toimingute küsimus. SKHS ei näe kinnipidamistingimuste vaidlustamiseks ette teistsugust menetluskorda, mis välistaks RVastS ja HKMS kohaldamise. Arestimajas kinnipidamistingimustega tekitatud kahju hüvitamise nõude lahendamine kuulub seega halduskohtu pädevusse. Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.
12.02.2026	3-22-1043/67	Tulumaks juhatuse liikmele tehtud väljamaksetelt Riigikohus rahuldask Maksu- ja Tolliameti kassatsioonkaebuse asjas, milles oli vaidluse all osaühingu juhatuse liikmele tehtud väljamaksete maksustamine. Haldus- ja ringkonnakohus tühistasid maksuotsuse, sest leidsid, et kuigi juhatuse liikmele tehti väljamakseid, mida ei kasutatud ettevõtluses, ei ole tuvastatud raha kasutamine tema isiklikuks tarbeks. Riigikohus selgitas, et see pole määrava tähtsusega, sest juhatuse liikmele tehtud väljamakse puhul võib eeldada, et see on tasu juhatuse liikme ülesannete täitmise eest. Samas rõhutas Riigikohus, et kui tasu ei saaks kvalifitseerida juhatuse liikme tasuks, ei saaks kohtumenetluses tulumaksukohustust ümber kvalifitseerida ettevõtlusega mitteseotud väljamakselt makstavaks tulumaksus, sest niisugusel juhul on tegemist juriidilise isiku tulumaksuga. Isegi kui maksuotsuse adressaat jääb samaks, sest osaühing on juhatuse liikme tasult tulumaksu kinnipidaja, saab maksu liiki muuta üksnes uue maksuotsusega. Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.
20.02.2026	3-22-938/38	Põhjendamiskohustus ja terviseinfosüsteemi andmete töötlemine puude raskusastme tuvastamisel Riigikohtu halduskolleegium rõhutas otsuses nr 3-22-938/38 veel kord, et haldusorgan peab tagama selle, et haldusakti adressaat mõistab, miks otsus nii tehti. Seda kohustust peab iseäranis hoolikalt silmas pidama nii puude raskusastme tuvastamisel kui ka töövõime hindamisel. Konkreetset juhul ei selgitanud SKA, miks ta jõudis puude raskusastme tuvastamise menetluses sama võtmetegevust hinnates töötukassa töövõime hindamise menetluses antud hinnangust erineva tulemuseni. Kolleegium asus seisukohale, et SKA peab sellises olukorras paratamatult erinevaid hinnanguid kõrvutama ja põhjendama, miks ta ei nõustu teise haldusorgani järeldusega selleks, et taotlejal oleks võimalik otsusest aru saada. Lisaks leidis kolleegium, et SKA-l on puude raskusastme tuvastamise menetluses õigus töödelda terviseinfosüsteemis olevaid isikuandmeid avaliku ülesande täitmiseks seaduslikul alusel. Kolleegium märkis, et puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadus eristab kahte juurdepääsu tervise infosüsteemi andmetele. Kuigi mõlemad eeldavad isiku nõusolekut, siis sellel nõusolekul on eeskätt andmesubjekti informeeriv tähendus, andes talle valikuvabaduse otsustada, kas esitada ise asja lahendamiseks vajalikud andmeid või võimaldada SKA-l ja arstiõppe läbinud isikul kasutada tervise infosüsteemis olevaid. Kui isik sellist nõusolekut ei anna, tuleb tal puude raskusastme tuvastamiseks vajalikud andmed ise esitada. Kolleegium märkis veel, et üldjuhul ei peaks haldusorgan töötleva avaliku ülesande täitmisel isikuandmeid isiku nõusoleku alusel. Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.
23.02.2026	3-22-1807/29	Koolieelse hariduse korraldamine Riigikohtu halduskolleegium selgitas otsuses nr 3-22-1807/29, et üldjuhul peab keskmine mõistlik lapsevanem olema teadlik kohaliku omavalitsuse kohustusest tagada pooleteiseaastasele lapsele lasteaiakoht. Kui kohalik omavalitsus seda kohustust eirab, tuleb puudutatud lapsevanemal oma seadusest tuleneva õiguse realiseerimiseks enamasti pöörduda kohaliku omavalitsuse poole ning vajaduse korral ka kohtu poole esmaste

		õiguskaitsevahenditega (tühistamis- ja kohustamiskaebused). Taotluse esitaja peab üles näitama elementaarset hoolsust ning kahtluse või ebaselguse korral küsima kohaliku omavalitsuse vastavalt ametnikult nõu näiteks abi saamiseks infosüsteemis taotluse täitmisel. Kui vastustaja oma seadusest tuleneva kohustuse asemel sunnib vanemaid kasutama erahoide või jääma koju, ega kinnita, et lapse kodust mõistlikul kaugusel sõimekohad oleksid tegelikult olemas olnud, peab olema vastustajale ettenähtav ka see, et vanem võib erahoiu või koju jäämise kulud vastustajalt sisse nõuda. Kolleegium leidis veel, et lapsevanemal on õigus eeldada, et lasteasutuse koha tagaja veebilehel on avaldatud ammendav teave oma ülesannete täitmise, teenuste kättesaadavuse ja tingimuste sh söimeealisele lapsele koha taotlemise kohta ning millistes teeninduspiirkonna lasteaedades on olemas sõimerühmad. Ühtlasi selgitas kolleegium, et olukorras, kus kohalik omavalitsus oli muutnud oma tegevusetusega taotluse esitamise sisuliselt võimatuks, pidanuks ta muutustest taotluse esitanud lapsevanemaid aktiivselt teavitama. Isikult ei saa eeldada, et ta külastaks pidevalt avaliku võimu infosüsteemi, kui sellist nõuet pole sätestatud, ega ka seda, et ta peaks omal algatusel infosüsteemist muudatused üles leidma. Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.
26.02.2026	3-21-2176/52	Keskkonnaamet ei teinud olulist viga Natura erandi kohaldamisel Keskkonnaamet ei andnud veeluba Kunda tsemendivabriku hüdroelektrijaamas elektri toomiseks, sest tegevusel on ebasoodne mõju Sirtsu loodusalale ning täidetud ei ole tingimused, mis võimaldavad loa anda Natura erandina. Riigikohtu halduskolleegium leidis, et Keskkonnaamet eksis erandi esimese eelduse (alternatiivide puudumine) sisustamisel, sest olemasolevas jaamas elektritoomise alternatiividena ei või käsitleda elektritoomist muus asukohas või muul viisil. Viga pole oluline, sest erandi eeldused on kumulatiivsed ning vastustaja on õigesti tuvastanud, et täidetud pole erandi teine eeldus (tungiv avalik huvi). Kuigi hüdroelektrijaam on ehitismälestisena kaitse all puudub tungiv avalik huvi lubada jaamas elektri tootmist. Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.